

ConnectGREEN

Restaurarea și gestionarea coridoarelor ecologice
din munți ca infrastructură verde în bazinul Dunării

PROIECTUL DINTR-O PRIVIRE

© Tomas Hulik

Proiect cofinanțat din fonduri ale Uniunii Europene (ERDF, IPA)

Buget total: 2,603,415.83 Euro

Contribuția FEDR: 2,040,010.84 Euro

Contribuția IPA: 172,892.55 Euro

ConnectGREEN. Restaurarea și gestionarea coridoarelor ecologice din munți ca infrastructură verde în bazinul Dunării

ConnectGREEN (iunie 2018-octombrie 2021) își propune să contribuie la menținerea și îmbunătățirea conectivității ecologice între habitatele naturale, în special între siturile Natura 2000 și alte arii protejate de relevanță transnațională, în eco-regiunea Carpaților și anume în Republica Cehă, Ungaria, România, Slovacia și Serbia.

Parteneri din diferite domenii de activitate și-au unit forțele pentru a crește capacitatea de identificare și gestionare a coridoarelor ecologice și pentru a reduce la minim conflictele dintre dezvoltarea infrastructurii și conservarea faunei sălbatice. ConnectGREEN încurajează cooperarea între organizațiile de conservare a naturii, gestionarii resurselor naturale, planificatorii spațiali și autorități de la nivel local, național și regional.

După finalizarea proiectului toate rezultatele și proiectele prezentate în acest document vor fi disponibile pe site-ul web al proiectului.

Proiect cofinanțat din fondurile Uniunii Europene -Fonduri europene de dezvoltare rurală și instrument pentru asistență de preaderare.

Buget total: 2.603.415,83 Euro Contribuția FEDR: 204.0010,84 Euro Contribuția IPA: 172.892,55 Euro

www.interreg-danube.eu/connectgreen

Data publicării: Octombrie 2021

Editorii publicației: Hildegard Meyer, Christophe Janz, WWF Europa Centrală și de Est cu contribuțiile partenerilor proiectului ConnectGREEN

Editorii versiunii în limba română: Cătălina Murariu, Raluca Dan, WWF România

Grafică: Alexandru Spineanu, Romania

Cristian-Remus Papp
Manager național programe faună
sălbatică și peisaje / coordonator
proiect ConnectGREEN,
WWF România

Pierderea și fragmentarea habitatelor reprezintă una dintre cele mai mari amenințări la adresa biodiversității la nivel mondial. Deși este un fenomen bine documentat de zeci de ani, în general s-a acordat puțină atenție inversării sau chiar opririi acestui proces.

Unul dintre grupurile de specii cele mai afectate de fragmentarea, pierderea și deteriorarea habitatului sunt carnivorele mari. Acestea au nevoie de

teritorii extinse pentru a-și satisface nevoile esențiale pentru supraviețuire, cum ar fi hrănirea, împerecherea, căutarea unui adăpost sau răspândirea pentru ocuparea de noi teritorii. În plus, ele intră în conflict cu oamenii, fapt pentru care sunt persecutate ulterior.

Munții Carpați, datorită stării lor naturale și a ecosistemelor complexe sănătoase, găzduiesc aproape jumătate din urșii bruni și o treime din lupii cenușii și râșii din Europa.

În mod paradoxal, tocmai aceste condiții favorabile care au condus la o biodiversitate atât de mare sunt expuse riscului din cauza presiunilor continue și tot mai intense asupra resurselor naturale și a habitatelor. Infrastructura de transport liniar (drumuri, căi ferate) și alte tipuri de infrastructuri se dezvoltă rapid, în special în Carpații Orientali, unde sunt concentrate majoritatea acestor animale magnifice. Acestea devin bariere în deplasarea carnivorelor mari și sunt construite fără o planificare și consultări amănunțite, care ar trebui să

ia în considerare și habitatele și nevoile de mișcare ale acestora, precum și ale altor specii.

Proiectul ConnectGREEN a luat naștere din necesitatea de a aborda aceste provocări. Experți și instituții din domeniile conservării biodiversității și planificării teritoriului și-au unit cunoștințele, expertiza și experiența și au făcut câțiva pași concreți către menținerea și îmbunătățirea conectivității ecologice între habitatele naturale (în special între ariile protejate) din Carpați. Reprezentanții ai domeniului academic și altor instituții de cercetare, manageri de arii protejate, organisme publice și autorități, inclusiv ministerele de resort, administratori de fonduri de vânatoare, ONG-uri de mediu și mulți alți actori cheie au dezvoltat împreună instrumente care încurajează conectivitatea ecologică pe teritoriul Munților Carpați dar și dincolo de aceștia:

- » Metodologia pentru identificarea coridoarelor ecologice
- » Planul internațional de acțiune privind conservarea

carnivorelor mari și asigurarea conectivității ecologice în Carpați

- » pachetele de instruire pentru identificarea și gestionarea coridoarelor ecologice
- » un instrument de sprijin pentru decizii etc.
- » Harta coridoarelor ecologice pentru carnivorele mari la nivelul eco-regiunii din Carpați, care a fost validată prin studii de teren de experți și consultări cu părțile interesate. Acesta reprezintă unul dintre cele mai valoroase rezultate ale proiectului, atât pentru autoritățile din domeniul conservării naturii, cât și pentru cele din domeniul planificării teritoriale.

Deși ConnectGREEN a obținut rezultate impresionante și reprezintă o etapă importantă în activitatea de conservare a conectivității, sunt necesare în continuare eforturi susținute pentru a menține conectivitatea ecologică în Carpați pe termen lung, în beneficiul oamenilor și al faunei sălbatice.

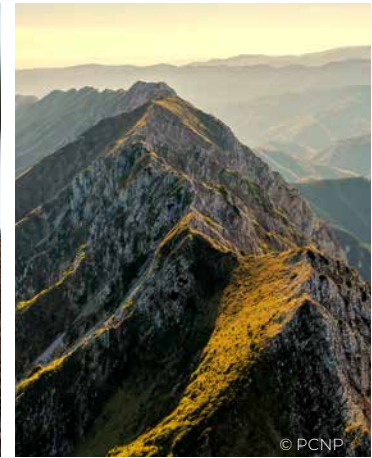
© PCNP

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

© PCNP

SCURTĂ INTRODUCERE ÎN CONNECTGREEN

De ce conectivitate ecologică?

Eco-regiunea Carpatică este un punct cheie pentru biodiversitate care oferă încă o oază pentru carnivorele mari care cutreieră aceste peisaje ample, intacte. Cu toate acestea, în ultimii ani, dezvoltarea economică din regiune s-a

intensificat. Au fost construite drumuri noi, localități, centre de agrement, șantiere industriale și alte proiecte de construcție fără a se lua în considerare coridoarele ecologice care traversează peisajul. Astfel au apărut tot mai multe bariere în calea migrației faunei sălbatice, pe care animalele

nu le pot depăși. Pe măsură ce aceste bariere cresc în număr și dimensiuni, habitatele naturale rămase devin din ce în ce mai fragmentate. Fragmentarea amenință existența multor specii de animale, în special a carnivorelor mari, cum ar fi ursul, lupul și râsul, care depind de zone mai mari intacte și netulburate pentru deplasare, împerechere, adăpost, hrană și schimbări sezoniere.

Aducerea problemei pe masa discuțiilor / pe

agenda autorităților / pe agenda publică

Pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la potențialul distructiv al proiectelor de construcții planificate necorespunzător și pentru a dezvolta disponibilitatea și capacitatea actorilor care conduc aceste proiecte de a ține cont de coridoarele ecologice, ConnectGREEN a inclus numeroase activități care contribuie la menținerea și îmbunătățirea conectivității ecologice habitate, în

special între siturile Natura 2000 și alte arii protejate de relevanță transnațională din eco-regiunea Carpaților, și anume în Republica Cehă, Ungaria, România, Slovacia și Serbia. Accentul a fost pus pe carnivorele mari și pe rețeaua ecologică pe care acestea se bazează pentru supraviețuire.

Asigurarea unei abordări coerente în întreaga regiune

La nivel de politici, consorțiul proiectului a lucrat în strânsă colaborare cu ministerele naționale ale mediului și amenajării teritoriului și cu Părțile implicate la Convenția Carpaților, pentru a elabora Planul internațional de acțiune privind conservarea marilor carnivore și securizarea coridoarelor ecologice în Carpați.

Construirea de punți și schimbul de cunoștințe

Partenerii din diverse domenii de activitate și-au unit forțele pentru a spori capacitatea autorităților și a părților interesate relevante din regiune de

a identifica și gestiona eficient coridoarele ecologice și de a reduce la minim conflictele dintre dezvoltarea economică și conservarea faunei sălbatice. ConnectGREEN a încurajat cooperarea între organizațiile de conservarea naturii, gestionarii resurselor naturale, specialiștii în planificare teritorială și factorii de decizie la nivel local, național și regional. Prin implicarea

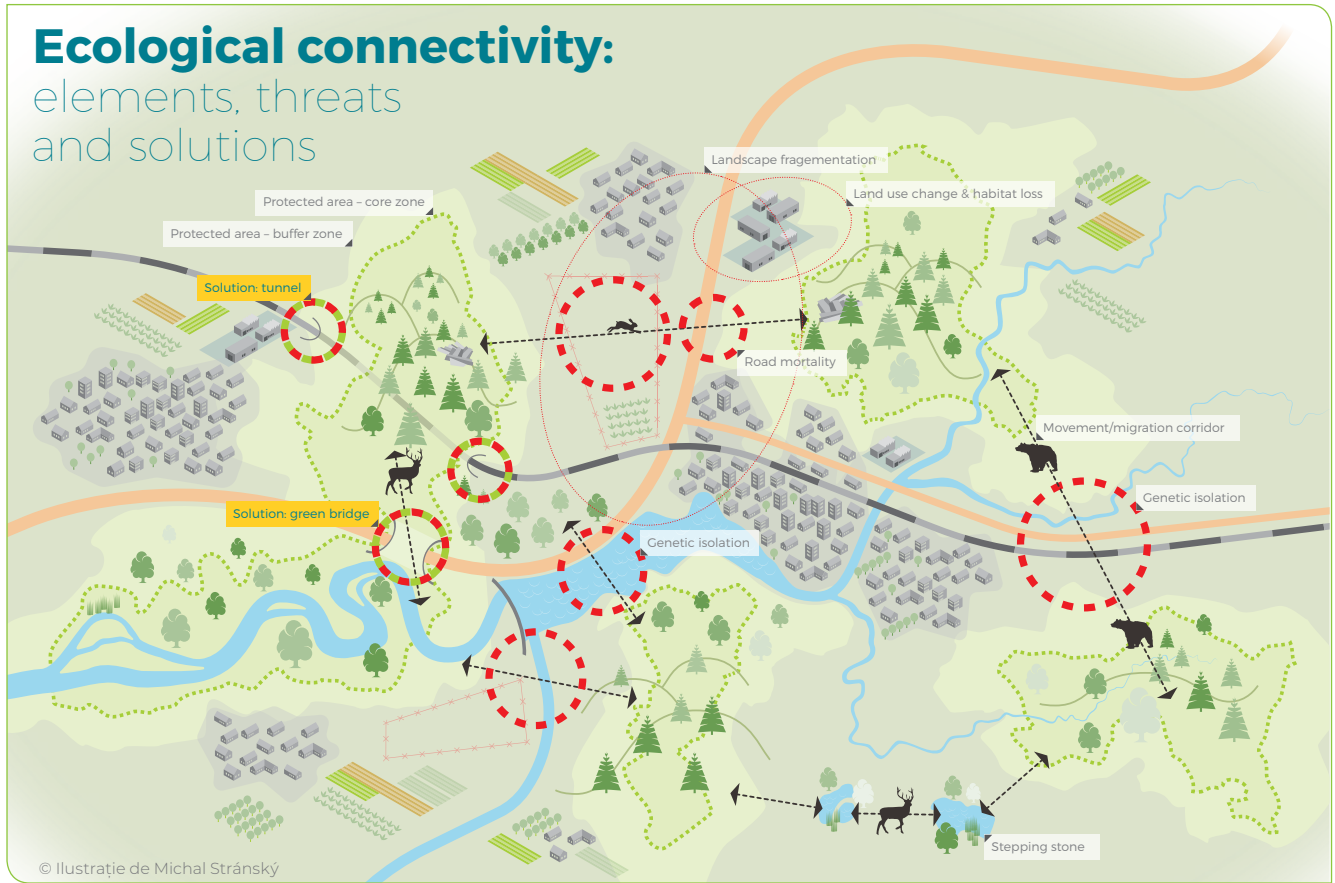
actorilor relevanți în dezvoltarea rezultatelor proiectului, proiectul a sporit gradul de conștientizare și a consolidat capacitatea de integrare a conectivității ecologice în planificarea spațială.

La nivelul Carpaților, coridoarele ecologice au fost modulate și verificate în teren de experți români și internaționali. În patru zone pilot, partenerii

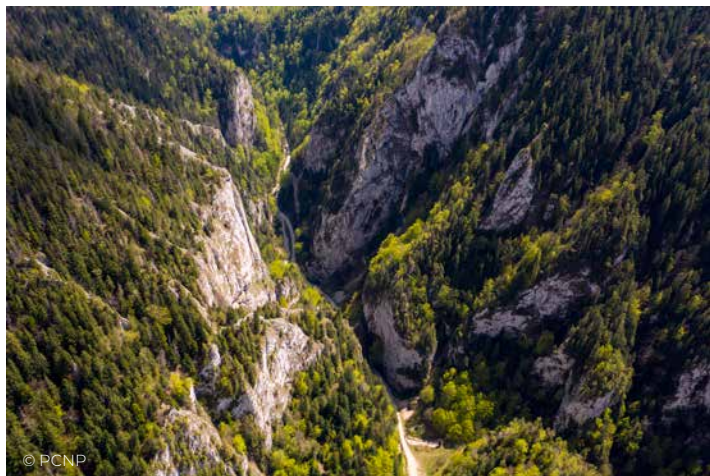
de proiect au demonstrat câteva modalități de identificare și menținere a coridoarelor ecologice cu ajutorul factorilor interesați locali. Eforturile lor au fost sintetizate în planuri de acțiune, în care pașii următori au fost conveniți de comun acord cu experți și factori interesați locali pentru a atenua în continuare amenințările cu care se confruntă coridoarele ecologice din zonele pilot.

Ecological connectivity:

elements, threats and solutions

▲ Elemente, amenințări și soluții pentru prevenirea fragmentării habitatelor și barierelor pentru conectivitatea ecologică.

CE SUNT CORIDOARELE ECOLOGICE?

Un **peisaj** este cadrul în care se desfășoară toate activitățile oamenilor și ale vieții sălbatice, oferind baza bunăstării umane și resursele necesare celorlalte forme de viață. La fel cum oamenii trebuie să se deplaseze liber pentru a funcționa, și viața sălbatică depinde de continuitatea peisajelor

pentru un schimb neîntrerupt de resurse genetice, pentru găsirea hranei sau pentru alte nevoi sezoniere specifice în ciclul lor de viață anual

Coridoarele ecologice sunt structuri de peisaj de diferite dimensiuni, forme și cu diverse tipuri de vegetație care leagă zonele nucleu ale

habitatului (cum ar fi cele din parcurile naționale, ariile protejate și zone de natură sălbatică departe de lume) și care permit migrația speciilor între ele. Numărul, permeabilitatea, interconectările și funcționalitatea acestor coridoare definesc **conectivitatea ecologică** a unei zone. Coridoarele ecologice trebuie definite din puncte de vedere legal și geografic pentru a proteja, menține, stabili sau îmbunătăți conectivitatea ecologică în peisajele influențate de om.

Unul dintre rezultatele ConnectGREEN este harta (ștratul de pe hartă) rețelelor ecologice pentru carnivorele mari din Carpați, care indică habitate, zone de deplasare/migrație și zone critice favorabile și adecvate. Mai mult, grupurile naționale de lucru ale experților au convenit asupra unei definiții comune a termenului „rețea ecologică pentru carnivorele mari” și, astfel, au stabilit baza pentru continuarea activității de colaborare în acest domeniu.

Care sunt barierele în calea conectivității ecologice?

Infrastructura liniară (drumuri, autostrăzi, căi ferate): nu sunt doar bariere, ci și o cauză directă a mortalității animalelor. Reprezintă, de asemenea, surse de poluare fonică și luminoasă.

Zonele construite (zone de locuit, zone comerciale și industriale, adesea împrejmuite, facilități de agrement etc.): reprezintă o barieră impermeabilă. Densitatea așezărilor este adesea atât de mare încât este imposibil ca animalele sălbatice să se deplaseze dintr-un habitat natural mare în altul, astfel încât conflictele om-animale sălbatice sunt inevitabile.

Gardurile: formează de obicei bariere impermeabile sau prezintă un risc de rănire pentru animale atunci când acestea traversează. În plus, gardurile direcționează animalele către alte zone construite, drumuri sau căi ferate, provocând conflicte suplimentare.

Habitatele „goale” (zone mari fără copaci, terenuri agricole utilizate intens etc.): sunt bariere semnificative pentru carnivorele mari care instinctiv tind să evite spațiile deschise, mai ales în timpul zilei.

ABORDAREA ȘTIINȚIFICĂ coridoare ecologice și goluri de conectivitate în Carpați

Identificarea principalelor coridoare ecologice dintre habitatele naturale și ariile protejate este vitală pentru conservarea pe termen lung a carnivorelor mari din Carpați. Până în prezent, nu au fost definite coridoarele ecologice din întregul Lanț Carpatic.

Pentru a identifica golurile de conectivitate din Carpați, partenerii ConnectGREEN au trimis un chestionar factorilor interesați din fiecare țară. Pe baza răspunsurilor, experții din proiect au identificat 5 tipuri de probleme legate de:

1. Metodologia de identificare și desemnare a coridorului ecologic neacceptată oficial,
2. Definiții contradictorii ale coridoarelor ecologice,
3. Tipuri de reglementări legale și coerență pentru o rețea ecologică națională,

4. Acceptarea în comunitate și interese conflictuale și

5. Cadrul instituțional pentru protejarea și reconstrucția coridoarelor ecologice.

În general, toate țările analizate subliniază importanța rețelelor și a coridoarelor ecologice pe teritoriul lor. În multe cazuri, însă, implementarea rețelelor este, din păcate, foarte slabă. Dintre cele 5 aspecte enumerate mai sus, „Tipuri de reglementări legale și coerență” a fost identificat drept cel mai important obstacol care împiedică o planificare mai eficientă a coridoarelor ecologice. Toate cele 5 țări din proiect au probleme serioase în acest domeniu din cauza reglementărilor legale incomplete. În Slovacia, Sistemul teritorial de stabilitate ecologică (TSES)

acoperă întregul teritoriu al țării, dar nu este obligatoriu. În mod similar, în Serbia, lipsa unei obligații de a defini și proteja coridoarele ecologice duce la deteriorarea părților încă existente ale coridoarelor naturale și îngreunează crearea unei rețele coerente la nivel național. În România, nu există o metodologie adoptată oficial pentru identificarea coridoarelor ecologice. Probleme similare au fost găsite în Ungaria și Republica Cehă. În Ungaria, rețeaua ecologică națională este definită și integrată în planificarea teritorială, dar sistemul nu este actualizat și nu este axat în mod specific pe coridoarele ecologice. În Republica Cehă, metodologia definiției TSES nu se concentrează pe conectivitatea ecologică pentru speciile de animale și, prin urmare, nu poate fi utilizată pentru carnivorele

mari. Stratul de biotop (zone centrale, coridoare, situri critice de barieră) a speciilor protejate de carnivore mari (râs, lup, urs, elan) este prevăzut pentru planificare teritorială începând cu 2020. Acest strat, bazat pe modele de adecvare a habitatelor și evaluări ale conectivității peisajului, oferă un instrument eficient atât pentru planificarea strategică, cât și pentru planificarea la nivel de proiect.

Lacune legate de „Acordul social și interesele conflictuale” și „Cadrul instituțional” au fost, de asemenea, identificate în mai multe țări. În Ungaria, de pildă, grupurile de factori interesați cu interese contradictorii au cauzat probleme grave în timpul implementării reglementărilor și programelor.

Contribuția ConnectGREEN

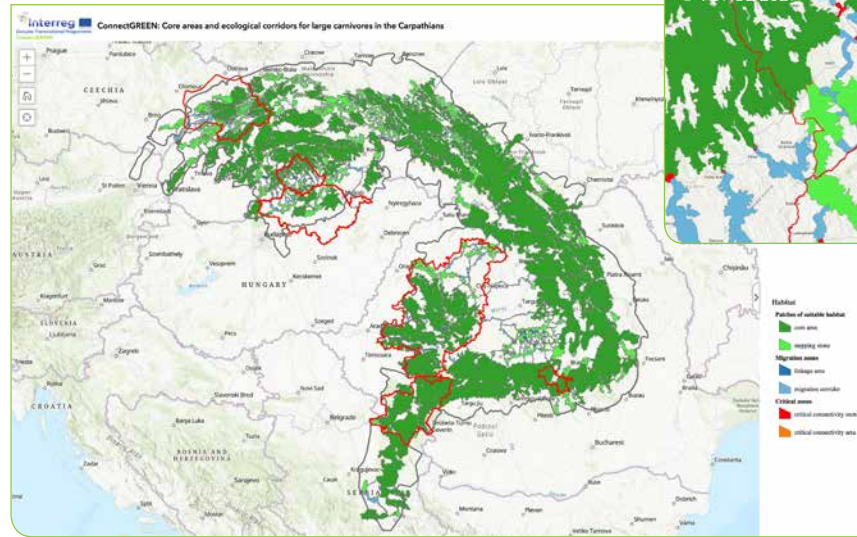
Consortiul ConnectGREEN a dezvoltat **Metodologia de identificare a coridoarelor ecologice din țările Carpaților prin utilizarea**

carnivorelor mari ca specii umbrelă împreună cu oamenii de știință, experți și factori interesați naționali și internaționali. Carnivorele mari sunt potrivite ca specii umbrelă datorită spațiului vital amplu de care au nevoie.

Pe baza metodologiei, partenerii ConnectGREEN au modelat **hartă care afișează rețeaua ecologică pentru carnivorele mari din Carpați**, inclusiv zonele critice în care conectivitatea este periclitată de anumite bariere. Metodologia și harta au fost recunoscute de părți în cadrul Convenției Carpatice și au fost discutate și convenite cu factori interesați relevanți din Republica Cehă, Ungaria, România, Serbia și Slovacia.

Harta arată că, în general, Carpații sunt bogați în ample

© VUKOZ 2021

▲ Rețeaua Ecologică Carpatică pentru carnivore mari.

habitate naturale intacte și indică bariere evidente în principal în văile râurilor, care sunt, în parte, dens populate. Experții din

proiect au analizat mai atent zonele critice din 4 zone pilot și au elaborat **planuri de acțiune pentru reducerea amenințărilor**

asupra coridoarelor, care includ măsuri recomandate pentru îmbunătățirea situației.

Resurse utile dezvoltate în cadrul proiectului

Raport de ultimă oră privind sistemele de planificare existente și aplicarea acestora în identificarea și gestionarea coridorului ecologic în Carpați (Livrabil 3.3.1)

Raport de analiză a decalajelor privind identificarea nevoilor de îmbunătățire a proceselor și instrumentelor de planificare (Livrabil 3.3.2)

Harta coridoarelor ecologice (Livrabil 3.2.3): <https://experience.arcgis.com/experience/03da1f6f67404518b3efe0d11f444e5a> și www.ccibis.org

INTEGRAREA CORIDOARELE ECOLOGICE ÎN AMENAJAREA TERITORIALĂ

o abordare intersectorială

Planificarea teritoriului este cel mai important instrument pentru echilibrarea nevoilor societății, economiei și mediului. Oferă cadrul instituțional, tehnic și politic pentru gestionarea

dimensiunii teritoriale a durabilității și pentru protejarea bunăstării și integrității habitatelor, ecosistemelor și peisajelor. Rolul cheie al amenajării teritoriului este de a promova o abordare mai integrată și coordonată a deciziilor teritoriale. Având în vedere că una dintre cele mai critice amenințări la adresa durabilității și diversității biologice este influența antropică în utilizarea terenurilor, o planificare teritorială eficientă ar putea să asigure un echilibru între conservarea naturii și nevoile de resurse naturale ale societății umane. Pentru a permite acest lucru, planurile de dezvoltare spațială trebuie să integreze estimări ale valorii economice a biodiversității și a serviciilor ecosistemice, atât în zone cu biodiversitate ridicată, cât și în zone

critice, cum ar fi coridoarele ecologice. Este esențial ca aceste zone critice identificate să fie conservate și incluse în planurile de dezvoltare locale, județene, regionale și naționale pentru a evita fragmentarea coridoarelor din cauza potențialelor investiții economice cu un impact negativ major asupra biodiversității. Planificarea teritorială poate sprijini conservarea naturii și proteja zonele critice în care fragmentarea peisajului amenință conectivitatea ecologică.

În întreaga regiune carpatică există interese divergente între conservarea naturii, amenajarea teritoriului și dezvoltarea economică. Țările din Lanțul Carpatic construiesc cadre legislative naționale pentru dezvoltarea rețelelor ecologice,

inclusiv legislație, planificare spațială și obiective politice. În Republica Cehă, harta cu biotopuri a speciilor protejate de carnivore mari a devenit din februarie 2020 o bază obligatorie pentru planificarea teritorială. Pentru Slovacia, Schema generală a sistemelor teritoriale de stabilitate ecologică (GN-TSES) (adoptată în 1992, actualizată în 2000), care identifică coridoarele ecologice terestre, a fost încorporată în documentul Perspectiva de dezvoltare spațială slovacă 2001. În Ungaria, Rețeaua ecologică națională este integrată în planurile spațiale. În ciuda faptului că este clar definit și că importanța lor este recunoscută, cadrul legal și procedural din România nu are o metodologie oficială pentru identificarea coridoarelor ecologice. În Serbia, legislația de amenajare a teritoriului nu include dispoziții care să desemneze oficial o rețea ecologică; există încercări de îmbunătățire a situației.

Totuși, ceea ce le este comun tuturor țărilor Carpatice este

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

- » Lipsa conștientizării importanței coridoarelor ecologice pentru bunăstarea vieții sălbatice și a oamenilor,
- » Lipsa capacității și a resurselor financiare pentru punerea în aplicare a legilor referitoare la rețelele ecologice,
- » Responsabilitățile nu sunt clar stabilite și
- » Nu există tradiția de a lucra la soluții integrate dincolo de sectorul propriu.

Contribuția ConnectGREEN

Pentru a sprijini o mai bună integrare a rețelelor ecologice în planificarea teritorială, ConnectGREEN a dezvoltat

Ghidul privind modul de utilizare a instrumentelor de planificare spațială în gestionarea integrativă a coridoarelor ecologice.

Acest Ghid are scopul de a consolida capacitatea de planificare și proiectare integrativă și sectorială pentru protejarea și susținerea biodiversității ecosistemelor, în special a conectivității ecologice între habitatele naturale din Carpați.

Ghidul se adresează autorităților, experților și practicienilor din domeniul amenajării teritoriului și al conservării naturii.

Ghidul urmărește să demonstreze (1) modul de identificare a conflictelor existente sau potențiale dintre interesul public de a proteja și

a consolida biodiversitatea și cererile tot mai mari de utilizare a terenurilor pentru dezvoltarea economică și socială; și (2) modul în care este posibilă utilizarea instrumentelor de planificare teritorială pentru a evita, minimiza sau compensa acele conflicte din peisaj.

Pentru a ușura procesul de luare a deciziilor pentru autorități, a fost dezvoltat **Instrumentul de sprijin pentru luarea deciziilor (Decision Support Tool)**. Este un instrument bazat pe GIS care include un strat tematic dedicat coridoarelor ecologice identificate care poate fi suprapus și comparat cu o idee de proiect și care oferă recomandări de alternative, de ex. un traseu alternativ pentru un drum nou. Instrumentul de sprijin pentru luarea deciziilor

este încorporat în harta complexă denumită **Sistemul de informații integrate pentru biodiversitate al țărilor din Carpați** (CCIBIS), care găzduiește datele colectate în timpul acestui proiect și al altor proiecte derulate sub umbrela Convenției Carpatice. Datele sunt publice.

Mai mult, ConnectGREEN sugerează soluții pentru bariere concrete în cele 4 zone pilot selectate în **Planurile de acțiune pentru atenuarea amenințărilor la adresa coridoarelor ecologice**. În acest document, factorii interesați locali din diferite domenii de experiență și competență pot găsi măsuri selectate pentru protejarea sau restaurarea coridoarelor ecologice cu grad de risc.

Resurse utile dezvoltate în cadrul proiectului

Fișe informative „O perspectivă 2020 asupra conectivității ecologice în Carpați” pentru Republica Cehă, Ungaria, România, Serbia și Slovacia (Livrabil D.C.2.5)

Linii directe privind reducerea conflictelor în zonele coridorului (Rezultat 3.2)

Instrument inovator de susținere a deciziilor încorporat în sistemul de informații integrate privind biodiversitatea din țările din Carpați - CCIBIS: www.ccibis.org

Planuri de acțiune pentru atenuarea amenințărilor la coridoare (Rezultat 4.1)

© CEEweb

▲ Atelier de lucru pentru factorii interesați, desfășurat în Ungaria în octombrie 2020.

© PCNP

▲ Atelier de lucru pentru factorii interesați, desfășurat în România în iunie 2021.

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII PENTRU IDENTIFICAREA ȘI GESTIONAREA CORIDOARELOR ECOLOGICE

© PCNP

© PCNP

© Jaroslav Slaštan (SNC SR)

Pentru rezultate eficiente privind conservarea pe termen lung a coridoarelor ecologice critice din Carpați, atât organizațiile specializate în conservarea naturii (arii naturale protejate, ONG-uri, autorități etc.), cât și cele din domeniul planificării teritoriale ar trebui să înțeleagă și să pună în aplicare mai bine principiile și instrumentele utile pentru identificarea și gestionarea coridoarelor.

Contribuția ConnectGREEN

În acest scop, partenerii proiectului ConnectGREEN au dezvoltat cursul de instruire online (platforma de e-learning) și au organizat mai multe evenimente.

Cursul de formare online de pe platforma de e-learning constă în 2 părți:

- » o parte dedicată echipelor ariilor naturale protejate și studenților se concentrează pe metodologiile de identificare, gestionare și monitorizare a coridoarelor ecologice alături de comunicarea cu factorii interesați
- » cealaltă parte aduce în atenția experților în planificare teritorială metodologia de integrare a coridoarelor ecologice în practicile de planificare teritorială, inclusiv modalități de analiză sau prevederi legale.

Pe lângă sesiunile interactive și materialele video, pe LinkedIn a fost creată o comunitate online. În plus, au fost organizate **atelier transnaționale de formare a formatorilor**, cu aproximativ 200 de participanți în total, pentru a consolida capacitatea formatorilor și pentru a garanta că cursul de formare în domeniul învățării electronice este oferit în cele mai bune condiții în fiecare țară din proiect.

În total au fost organizate **3 vizite de studiu** atât pentru experții în conservarea naturii, cât și pentru cei din domeniul planificării teritoriale, pentru a discuta

despre bariere și soluții concrete în zonele pilot. În total, aproximativ 100 de persoane au participat la vizitele de studiu.

În cadrul Conferinței internaționale „Ariile naturale protejate - pietre de temelie ale conectivității ecologice în și dincolo de Carpați”, organizată în format hibrid la Visegrad, Ungaria, 28-30 septembrie 2021, sunt organizate ateliere de lucru despre instrumentele care au fost dezvoltate în timpul implementării ConnectGREEN pentru profesioniștii din ariile naturale protejate și factorii interesați din sectoarele conexe.

Resurse utile dezvoltate în cadrul proiectului

Platforme E-learning: <http://elearning.patko.sk/> și www.ccibis.org

LinkedIn: Rețeaua europeană a practicienilor de infrastructură verde și Alianța de învățare: <https://www.linkedin.com/groups/8181719/>

Rezultatele conferinței disponibile pe site-ul web al proiectului

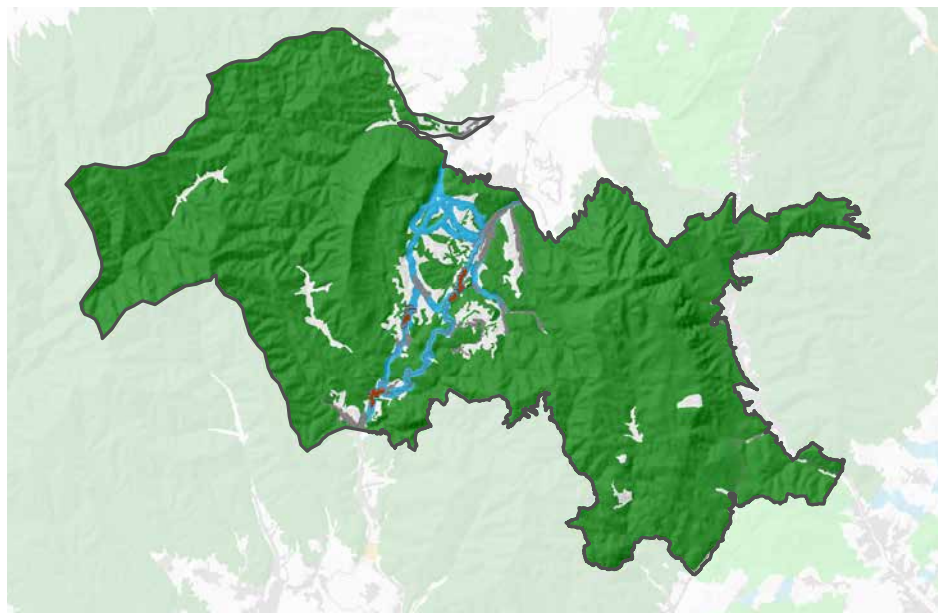
ZONA PILOT 1:

PARCUL NAȚIONAL PIATRA CRAIULUI / PARCUL NATURAL BUCEGI (ROMÂNIA)

Prezentare generală:

Parcul Național Piatra Craiului (PCNP) și Parcul Natural Bucegi (BNP) formează împreună prima dintre cele 4 zone pilot ale proiectului ConnectGREEN. Cele două parcuri, care acoperă aproximativ 47 000 de hectare de teren, sunt situate în capăt sudic al arcului carpatic. Activitățile proiectului s-au concentrat asupra zonelor atât la vest, cât și la est de PCNP. Partea estică reprezintă legătura cu situl Leaota Natura 2000 și BCP, găzduiește mai multe sate și un drum național care urmează să fie renovat și modernizat. La vest, PCNP face legătura cu munții Iezer-Păpușa și Făgăraș.

Zona este formată din peisaje naturale tradiționale cu

ECOLOGICAL NETWORK AND MIGRATION BARRIERS IN THE PIATRA CRAIULUI

Ecological network

- Favorable and suitable habitat
- continuous favorable area
  - other suitable area
- Critical zones
- critical connectivity sector
  - critical connectivity area

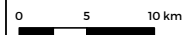
- Movement/migration zones
- linkage area
  - corridor
  - stepping stone

Mapped barriers

- ▲ fences
- built-up areas
- settlement
- ~ motorway
- ~ primary road

© VLKOVÁ, K., ZÝKA, V., ROMPORTL, D.
VÚKOZ, v.v.i., Průhonice, CZ, 2021

Source of data:
Piatra Craiului NP

case și așezări împrăștiate și prezintă doar un volum redus de trafic în cele două văi principale, Bârșa și Dâmbovița care sunt deservite de drumuri secundare sau forestiere. Datorită vecinătății cu parcul național, accesului ușor și frumuseții generale a peisajului, ambele zone au un potențial semnificativ de dezvoltarea turistică.

Muncă de teren în PCNP și BNP:

În timpul proiectului ConnectGREEN, partenerii

de proiect au instalat 25 de camere foto cu senzor de mișcare. Spre sfârșitul proiectului, echipa a înregistrat 461 semne ale prezenței carnivorelor mari în zona pilot în perioada ianuarie 2019 - martie 2021: 132 semne de lup, 217 de urs și 112 de râs. Datele colectate au fost utilizate pentru a delimita o rețea de coridoare ecologice de-a lungul cărora carnivorele mari și alte animale sălbatice se deplasează pe teritoriul celor două parcuri. Harta rezultată a fost perfecționată în continuare prin integrarea

datelor desprebariere majore în calea migrației și zone a căror permeabilitate a fost afectată.

Lecții învățate:

Implementarea activităților ConnectGREEN în zona pilot PCNP/BNP a demonstrat în mod clar că nu poate exista o soluție unică pentru protejarea conectivității ecologice în întreaga regiune carpatică. În această zonă există două tipuri de localități:

- » Sate aflate la mare altitudine, formate case împrăștiate și înconjurate

de pajiști de fân și păduri. Aceste localități sunt foarte permeabile pentru fauna sălbatică;

- » Sate aflate predominant în văi, cu numeroase case, construite una lângă alta și cu multe garduri în împrejurimi, ceea ce face foarte dificilă trecerea faunei sălbatice.

Cele două scenarii necesită abordări de management al peisajului complet diferite pentru a păstra conectivitatea ecologică și a preveni conflictele om-animal.

© PCNP

▲ Râs bucurându-se de soare.

© PCNP

▲ Peisaj din Parcul Național Piatra Craiului.

© PCNP

▲ Un râs surprins de cameră.

Conservarea naturii în parteneriat:

Peisajul din această zonă pilot este caracterizat de fânețe care au făcut parte din practicile agricole tradiționale aici de generații. Această tradiție a sculptat peisajul, pădurile dense făcând loc pajștilor întinse, și a avut, de asemenea, un efect asupra biodiversității locale, creând paradisiuri pentru speciile de plante de luncă, fluturi și mamifere mai mici. Cu toate acestea, în ultimii ani, aceste fânețe dispar și, pe măsură ce pădurea recâștigă teren, dispar și speciile de luncă.

Conservarea fâneșelor, precum și a coridoarelor ecologice necesită implicarea activă a comunităților și autorităților locale. Folosind harta coridoarelor ecologice pentru a identifica punctele critice cu un risc sporit de conflict om-faună sălbatică, echipa ConnectGREEN a purtat

discuții cu locuitorii din și în jurul zonei pilot pentru a identifica măsurile adecvate de atenuare a conflictelor. În timpul acestor schimburi, a fost subliniată valoarea definerii și urmării obiectivelor comune: o abordare de tip top-down prin interdicția anumitor activități servește doar la respingere din partea celor implicați, în timp ce măsurile definite colectiv bazate pe o recunoaștere comună a valorii conectivității ecologice pentru toate părțile interesate reprezintă un potențial real pentru soluții durabile, pe termen lung.

Privind în perspectivă:

Spre deosebire de multe alte regiuni ale lumii, PCNP, BNP și zonele înconjurătoare se bucură încă de un nivel bun de permeabilitate al peisajului, astfel speciile sălbatice se pot deplasa dintr-o zonă nucleu de habitat în alta.

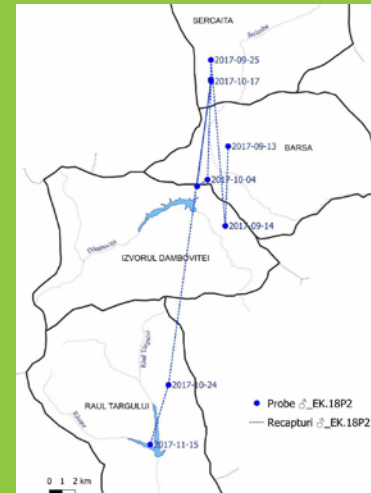
Păstrarea acestui echilibru necesită evitarea blocajelor în rețeaua de coridoare. Cu acest scop, echipa ConnectGREEN solicită autorităților de planificare teritorială să ia în considerare în activitatea lor coridoarele identificate și să evite permiterea șantierelor pe traseul acestor rute cruciale de migrație.

Ceea ce face dificil să fie luate în considerare coridoarele de migrație în planificarea teritorială și soluțiile pe termen lung pentru păstrarea conectivității ecologice în România este lipsa legislației naționale care să permită desemnarea legală a coridoarelor ecologice. Adoptarea unei astfel de legi în viitorul apropiat, stabilirea bazelor legale pentru măsuri ulterioare de conservarea naturii, reprezintă cel mai important pas pentru protejarea conectivității ecologice din țara noastră.

© PCNP

▲ Ursul brun european.

▲ Deplasarea urmărită a unui urs brun în Parcul Național Piatra Craiului în 2017.

DE REȚINUT!

Urșii sunt o specie foarte mobilă, uneori călătoresc pe distanțe foarte mari pentru a-și satisface nevoile de trai. În timpul zilei, de obicei caută adăpost în locuri izolate din pădure, la altitudini mai mari sau mai joase, pentru a nu fi deranjați. Totuși, odată cu lăsarea nopții, ei pleacă în căutare de hrană, aventurându-se adesea în văi și în afara pădurii. În medie, urșii parcurg aproximativ 1,6 km pe zi, dar se știe că indivizii continuă să parcurgă mai mult de 10 km dacă nu sunt mulțumiți imediat de ceea ce găesc.

Nu doar momentul zilei guvernează deplasarea unui urs, ci și anotimpurile: când zăpezile încep să se topească la începutul primăverii, urșii se trezesc din hibernare în munți și coboară la altitudini mai mici, unde vegetația a început să crească, florile sunt înflorite, iar mâncarea este mai ușor de găsit. Perioada de împerechere pentru ursul brun este, de obicei, în lunile mai-iunie. În acest timp, masculii parcurg adesea distanțe mari în căutarea unei femele. Odată cu sosirea zilelor lungi și fierbinți de vară, urșii caută zone forestiere bogate în fructe de pădure sau câmpuri agricole

cu culturi tentante, cum ar fi ovăzul, grâul sau porumbul. Toamna, se retrag în păduri bătrâne de foioase pentru a se hrăni cu ghinde și fagi sau fură fructe din livezi. Pe măsură ce alimentele devin din ce în ce mai puține, urșii sunt atrași și de punctele de hrănire în care gestionarii fondurilor de vânatoare asigură hrană pentru cerbi și mistreți. Odată cu venirea iernii, urșii se retrag pe un teren mai înalt și caută un loc retras unde să sape un bârlog înc care să doarmă în lunile înghețate de iarnă și să nască pui. Prin urmare, instinctul și nevoile unui urs îl împing să fie în permanență în mișcare, motiv pentru care spațiul vital al unui singur individ poate acoperi aproximativ 250 km² sau mai mult.

Nevoile speciei de spații mari înseamnă că, în absența unei rețele viabile de coridoare ecologice și zone nucleu de habitat extinse și bine protejate, urșii brunii sunt adesea obligați să caute hrană în și în jurul așezărilor umane, ceea ce crește semnificativ riscul de conflict om-animale. În Carpații sudici, această problemă este agravată de practicile slabe de gestionare a gunoierului, deoarece ocazia unei mese ușoare reprezintă o atracție puternică pentru urși.

În timpul proiectului ConnectGREEN, capcanele video (camere cu senzor de mișcare) au fost instalate în locații identificate în mod specific în zona de studiu, urmând noua **Metodologie a proiectului pentru identificarea coridoarelor ecologice**. Rezultatul monitorizării a servit la delimitarea unei rețele de coridoare ecologice de-a lungul cărora se deplasează carnivorele mari și alte animale sălbatice în Parcul Național Piatra Craiului și în Munții Bucegi.

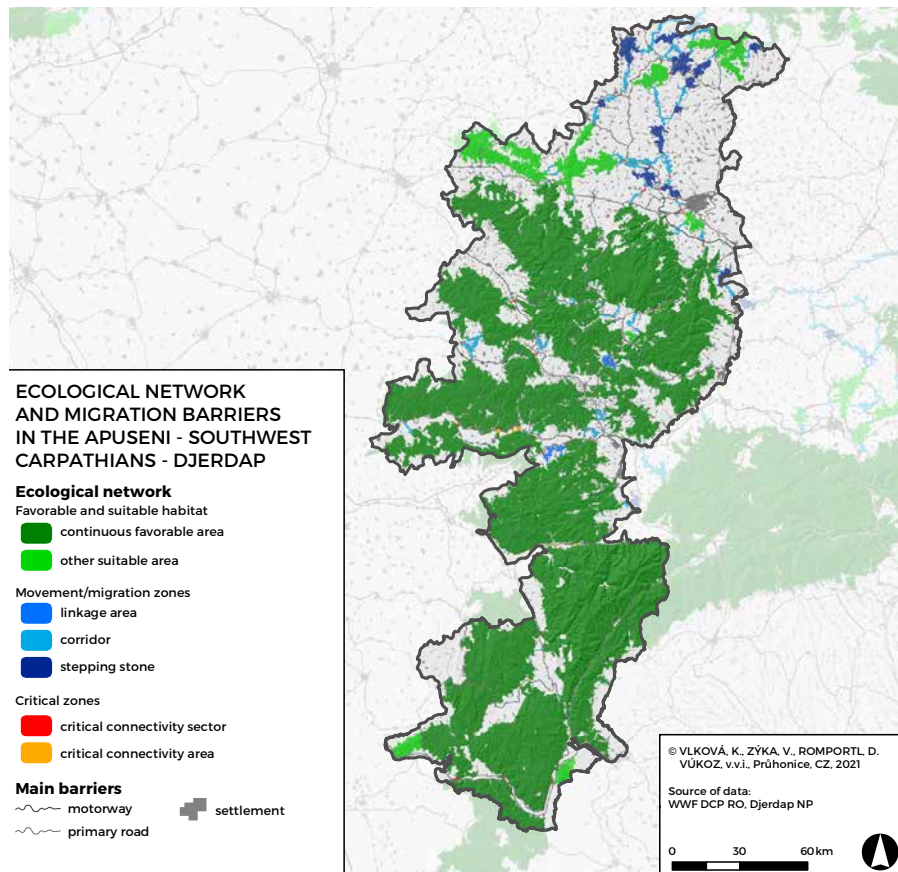
Datele din cercetările anterioare au fost, de asemenea, utilizate de echipa ConnectGREEN, inclusiv un recent proiect de monitorizare a carnivorelor mari implementat de Fundația Conservation Carpathia. Folosind capcane video și metode de analiză genetică, proiectul a studiat populațiile de carnivore mari într-o zonă extinsă ce include Parcul Național Piatra Craiului. Un rezultat interesant al monitorizării a fost profilul deplasării individuale a unui exemplar de urs brun în toamna anului 2017, reconstituit cu ajutorul analizei genetice, care a confirmat datele științifice existente și presupunerile cu privire la mobilitatea puternică a speciei.

ZONA PILOT 2:

MUNȚII APUSENI / CARPAȚII DE SUD-VEST (ROMÂNIA) / PARCUL NAȚIONAL DJERDAP (SERBIA)

Prezentare generală:

A doua zonă pilot se întinde în sud-vestul României din nordul Munților Apuseni până în sud trecând peste granița cu Serbia. Zona este o oază pentru biodiversitate și cuprinde un număr mare de parcuri naționale, arii protejate și situri Natura 2000. Segmentul românesc al acestei zone pilot are cea mai mare concentrație de parcuri naționale din întreaga țară. Chiar și zonele care nu beneficiază încă de un regim de protecție specific prezintă niveluri de biodiversitate demne de statutul de parc național. La sud de Dunăre, în Serbia, se află Parcul Național Djerdap, cu o suprafață de 63 786 de hectare. Este singura zonă din Serbia acoperită de

Convenția Carpatică.

În această zonă pilot se întâlnesc toate cele trei mari carnivore europene - urs, lup și râs.

În ciuda bogățiilor naturale, în această zonă se preconizează mai multe proiecte de infrastructură de mari dimensiuni care amenință să perturbe rutele de migrație ale animalelor și să pună în pericol conectivitatea ecologică dintre sudul Carpaților și restul lanțurilor montane din nord.

Muncă de teren în sud-vestul României și Serbia:

Echipa ConnectGREEN a supraviețuit timp de mai multe luni 180 de zone de monitorizare cu ajutorul camerelor cu senzor de mișcare pentru animale sălbatice. În Carpații de Sud-Vest a monitorizat puncte specifice unde, timp de două săptămâni, camerele . au înregistrat toate animalele care treceau. Aceste zone de monitorizare acoperă toate

ariile care crează bariere identificate de echipă într-o modelare anterioară a conectivității ecologice în Carpați. În Parcul Național Djerdap, 14 camere au fost instalate în 3 zone critice și au fost lăsate acolo timp de câteva luni.

Dacă e să luăm doar exemplul Munților Apuseni, camerele cu senzor de mișcare au surprins un urs care a tranzitat zona de 58 de ori, în timp ce un lup a trecut de 32 de ori. Mai la sud, camerele au surprins lupi de 12 ori, precum și 5 urși diferiți. Aceste rezultate confirmă faptul că multe dintre coridoarele identificate sunt utilizate în mod activ de animale sălbatice, chiar și cele din imediata apropiere a autostrăzii. Echipa de teren a descoperit că animalele sălbatice au acceptat mai multe ecoducte (poduri verzi) construite în zonă în ultimii ani. În Parcul Național Djerdap, camerele au surprins un urs care a tranzitat spațiul 1 dată, un râs de 2 ori și lupi de 140 de ori.

Tot echipajul la bord:

În paralel cu munca pe teren, echipa a purtat un dialog continuu cu factorii interesați locali pentru a se asigura de sprijinul lor în conservarea acestor habitate valoroase. Aceste demersuri au dus la câștiguri semnificative, cum ar fi modelarea, cartografierea și verificarea unui număr mare de coridoare. Pe de altă parte echipa de proiect a constatat că în comunitățile locale expertiza profesională a personalului din ONG este uneori pusă sub semnul întrebării. O astfel de întâlnire a avut loc la Belgrad pe 1 februarie 2019. Aici echipa de proiect a prezentat principalele obiective și provocări legate de conectivitatea ecologică celor 36 de participanți din diferite domenii. O altă întâlnire a fost organizată pe 21 iulie 2021 la Colțești, România, cu participarea a 26 de reprezentanți din 9 județe din România ai autorităților locale, autorităților de mediu, asociațiilor de vânătoare, fermieri și un

© WWF Romania

▲ Expert montând o cameră pentru animale sălbatice.

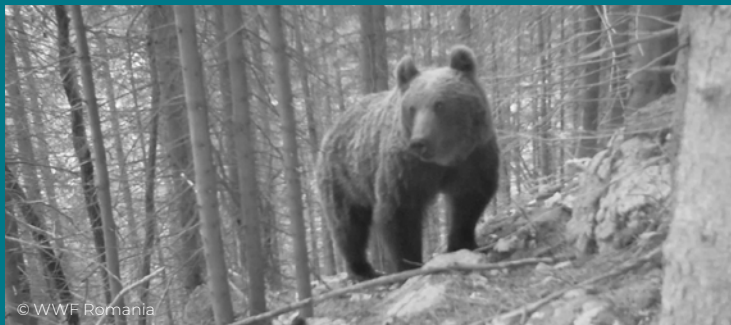
© WWF Romania

▲ Echipamente de monitorizare folosite în România.

© Djerdap NP

▲ Un lup surprins de o cameră pentru animale sălbatice.

© WWF Romania

▲ Un urs brun surprins de camera.

© Djerdap NP

▲ Vedere asupra Dunării înghețate iarna.

© WWF Romania

▲ Vedere a liniei feroviare de mare viteză afaltă în prezent în construcție.

membru al parlamentului. După o prezentare generală a proiectului, echipa ConnectGREEN a prezentat principalele amenințări la adresa conectivității ecologice din zonă:

- » Dezvoltarea infrastructurii,
- » Fragmentarea habitatului,
- » Dezvoltarea zonelor locuite.

Apoi, echipa împreună cu factorii interesați au căutat să identifice și să dezbate măsurile pentru a aborda aceste probleme. Au adus în discuție și abordări rafinate care să se potrivească contextului particular al siturilor critice identificate de experți când au cartografiat

© Djerdap NP

▲ Un lup surprins de camera.

punctele cheie pentru conectivitatea ecologică.

Privind în perspectivă:

Zona pilot se bucură de o biodiversitate uimitoare și de zone întinse de sălbăcie, cu rol de habitat pentru carnivorele mari din regiune. Monitorizarea făcută în ConnectGREEN a confirmat că rutele de migrație satisfac nevoile teritoriale ale animalelor sălbatice și permit un schimb genetic sănătos între populațiile locale. Pentru a susține acest lucru pe termen lung, echipa ConnectGREEN solicită atenție la mediu în planificarea teritorială ecologică astfel încât să fie recunoscută și păstrată conectivitatea ecologică: o rețea de coridoare

trebuie să fie desemnată de stat, urmând o metodologie adoptată oficial, iar aceste zone să fie gestionate și protejate în mod adecvat. Astfel, rețeaua urmează să fie luată în considerare în silvicultură, în gestiunea fondurilor de vânătoare și în planurile de management ale ariilor protejate. În eglă măsură, este important ca reprezentanții acestor domenii să-și coordoneze eforturile. Proiectele de infrastructură planificate și existente care traversează aceste zone trebuie să implementeze metode de atenuare a impactului asupra coridoarelor ecologice. Iar funcționalitatea acestei infrastructurii ecologice, precum și a coridoarelor în sine, trebuie să fie monitorizată continuu. De asemenea, ar trebui promovate măsuri de susținere a coexistenței pașnice cu carnivorele mari, începând de la sensibilizarea localnicilor și turiștilor la utilizarea câinilor de pază specializați și a gardurilor electrice în zonele critice.

DE REȚINUT!

Conservarea conectivității ecologice este o sarcină care necesită o strânsă cooperare și coordonare dincolo granițele județelor și ale țărilor, precum și între diferite domenii de activitate - silvicultură, vânătoare, amenajarea teritoriului, gestionarea ariilor protejate, construcții, gestionarea infrastructurii de transport etc. Dincolo de cât de bine sună acest apel la colaborare pe care îl auzim din ce în ce mai des, este important ca acesta să nu devină o frază lipsită de acțiune. Observațiile făcute de echipa ConnectGREEN în sud-vestul Carpaților evidențiază importanța colaborării continue pentru a evita ca eforturile bine intenționate și investițiile costisitoare să fie împiedicate de acțiunile necoordonate ale terților.

Singurele 3 ecoducte funcționale din România se află în această zonă pilot a ConnectGREEN, unde servesc drept puncte de trecere pe autostrada A1. Unul dintre ecoducte este situat între satele Boz și Leșnic și se află la aproximativ 2 km la vest de un important coridor de migrație.

Spre nord, podul duce către un teren ușor deluros acoperit de păduri de foioase și pajști cu puține garduri și astfel crează o legătură bună cu terenul vecin. Cu toate acestea, în anumite perioade ale anului, acest spațiu este ocupat de o turmă mare de oi - care nu este o barieră fizică, deoarece turma nu este îngrădită - câinii ciobănești însoțitori, de multe ori mai numeroși sau mai puternici, descurajează orice animale sălbatice care caută să folosească podul verde.

La sud, traseul ce pleacă de la ecoduct trece peste o colină împădurită și apoi ajunge direct la calea ferată în paralel cu care se construiește acum o nouă linie de cale ferată de mare viteză. Echipa proiectului nu are informații legate de eventuale planuri de a amenaja un punct de trecere pentru animale sălbatice peste această nouă linie de cale ferată. După liniile de tren, ruta de migrație traversează râul Mureș, trece printr-un peisaj agricol deschis, peste un drum național și apoi prin periferia satului Leșnic. Astfel, ruta prezintă astfel numeroase bariere potențiale în calea migrației faunei sălbatice.

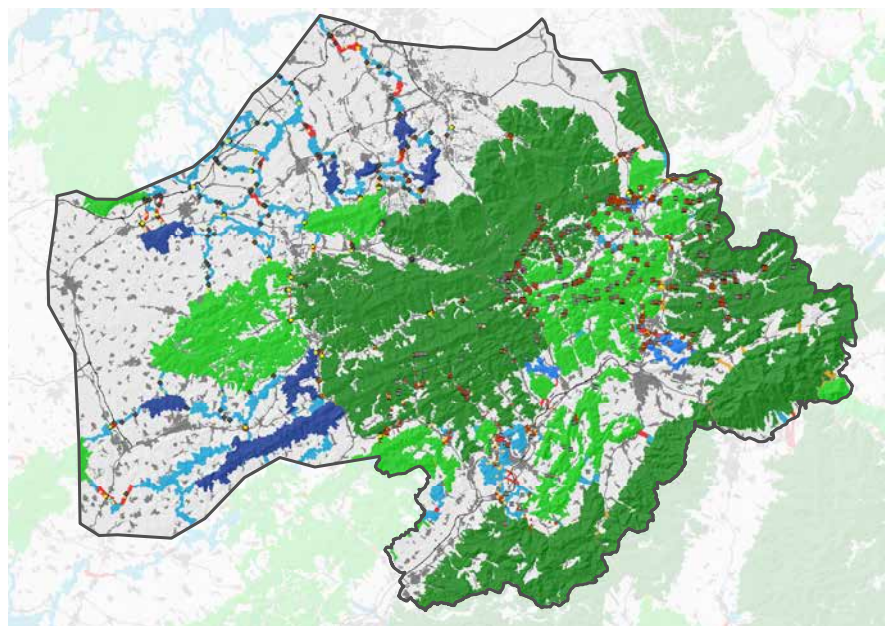
Cazul ecoductului Boz-Leșnic ilustrează foarte clar că, indiferent de calitatea podului verde în sine ca punct de trecere peste bariera semnificativă reprezentată de autostrada A3 și de buna permeabilitate (în teorie) a vecinătăților imediate spre nord, animalele sălbatice nu vor putea tranzita această zonă, dacă accesul lor la pod și continuitatea traseului de migrație spre sud nu sunt garantate. Este necesară o coordonare strânsă între autoritățile care supervisează construcția și gestionarea autostrăzii și a căilor ferate pentru a se asigura că valoarea ecologică și costurile monetare semnificative ale ecoductului nu se vor irosi din cauză că fix în spatele acestuia apare o nouă barieră de netrecut. Trebuie puse în aplicare măsuri care să permită accesul din nord la pod pe tot parcursul anului, iar vânătorii, fermierii, proprietarii de terenuri și locuitorii din Leșnic trebuie să își coordoneze activitățile pentru a se asigura că animalele sălbatice pot continua să folosească acest traseu de migrație în viitor.

ZONA PILOT 3:

CARPAȚII OCCIDENTALI (REPUBLICA CEHĂ - SLOVACIA)

Prezentare generală:

A treia zonă pilot din ConnectGREEN cuprinde partea de vest a arcului carpatic și este situată pe secțiunea nordică a frontierei ceho-slovice, delimitată la nord-est de granița cu Polonia. Zona pilot este predominantă de peisaje montane, cel mai înalt vârf atingând 1.709 m altitudine și include mai multe parcuri naționale și arii naturale protejate. Secțiunea slovacă a zonei pilot, care include Zona de Peisaj Protejată (Protected Landscape Area) Kysuce, PLA Strážovské vrchy și Parcul Național Malá Fatra, este un important refugiu regional pentru carnivorele mari, cu o prezență confirmată a tuturor celor trei specii europene principale - lupul, ursul și râsul eurasiatic - și acționează ca o bază din care pionierii

ECOLOGICAL NETWORK AND MIGRATION BARRIERS IN THE WESTERN CARPATHIANS

Ecological network

- favorable and suitable habitat
  - continuous favorable area
  - other suitable area
- Critical zones**
  - critical connectivity sector
  - critical connectivity area

Movement/migration zones

- linkage area
- corridor
- stepping stone

Mapped barriers

- ▲ fences
- railways
- ◆ roads
- waterways
- built-up areas
- ~ motorway
- ~ primary road
- settlement

© VLKOVÁ, K., ZÝKA, V., ROMPORTL, D.
VÚKOZ, v.v.i., Průhonice, CZ, 2021

Source of data:
VÚKOZ, v.v.i., NCA CZ,
Hnutí DUHA Olomouc, SNC SK,
SPECTRA, SEA SK

0 10 20 km

individuali se aventurează spre nord în Republica Cehă pentru a-și recoloniza terenurile ancestrale de vânătoare de pe cealaltă parte a frontierei. Secțiunea cehă a zonei pilot este dominată de PLA Beskydy, cea mai mare zonă peisagistică din țară, și de PLA Poodří în câmpiile joase. Zona este unică datorită nivelurilor ridicate de biodiversitate, pădurilor extinse și este singura regiune din țară în care se știe că apar toate cele trei carnivore mari. Biodiversitatea bogată și habitatele valoroase din zona pilot sunt, totuși, puse în pericol de extinderea continuă a orașelor, construcția infrastructurii liniare de transport și utilizarea crescândă a gardurilor de-a lungul autostrăzilor și pășunilor și în jurul localităților. Doar câteva zone cheie în care coridoarele de trecere ale animalelor sunt strangulate rămân între petecele fragmentate de habitat potrivite pentru migrația carnivorelor mari, iar permeabilitatea lor este amenințată de viitoare proiecte de construcție.

Muncă de teren în Carpații occidentali:

Echipa proiectului ConnectGREEN a colectat date despre barierele critice din zona pilot - autostrăzi, drumuri, localități, garduri, etc., utilizând aplicația de telefon „Survey123” și a instalat camere video cu senzor de mișcare în munții Beskydy, cu ajutorul cărora a surprins mai mulți râși ce tranzitau zona.

În porțiunea cehă a zonei pilot, au fost identificate 40 de puncte critice unde permeabilitatea pentru migrația faunei sălbatice este scăzută sau imposibilă. Alte 50 de puncte au fost identificate în partea slovacă. Punctele critice au fost suprapuse cu hărțile cehice de planificare a teritoriului, care au semnalat potențialul conflictului om-faună sălbatică în majoritatea siturilor. Acest lucru evidențiază necesitatea unor măsuri de adaptare suplimentare în aceste locații.

Comunicarea este cheia:

La fel ca și în celelalte zone pilot, echipa ConnectGREEN

▼ Un urs brun, toamna.

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

© Ștefan Penčo (SNC SR)

▲ Un pui de urs brun.

▲ O mamă de urs brun cu cei 2 pui.

a organizat mai multe întâlniri cu factori interesați din Carpații Occidentali (online din cauza pandemiei COVID-19) cu scopul de a facilita implicarea

comunităților locale și a autorităților relevante și pentru a obține sprijin pentru activitățile proiectului. A devenit repede evident că există în continuare o lipsă

de conștientizare cu privire la potențialul distructiv al activităților de construcție în anumite zone cu importanță ecologică ridicată. Relaționarea directă între factorii interesați și experți, precum și accesul la hărțile și alte rezultate din proiect ajută să aducă în atenția decidenților importanța conectivității ecologice și să contribuie la modificarea/adaptarea planurilor lor.

Lecții învățate și recomandări:

Echipa ConnectGREEN a purtat discuții bilaterale cu autoritățile de amenajare a teritoriului, subliniind amenințările pe care fragmentarea peisajului le reprezintă pentru biodiversitate și soluțiile disponibile pentru a atenua impactul acestora. În scopul conservării naturii, începând cu luna februarie 2020 în planficarea teritorială din Cehia a devenit obligatoriu să ia în considerare harta biotopurilor speciilor de mamifere mari protejate

special (râs, lup, urs, elan). De acum încolo este crucial ca această măsură să fie promovată și implementată activ. - Acolo unde există planuri de construcție pentru clădiri sau infrastructură liniară care intră în coridoare de migrație critice, proiectele ar trebui să fie supuse unei evaluări stricte care fie le împiedică să meargă înainte, fie impun implementarea de măsuri eficiente de atenuare.

În același timp, rezultatele muncii de teren au arătat, de asemenea, că unele zone nucleu se află în afara ariilor protejate, demonstrând că nu toate formele de activitate umană reprezintă o amenințare pentru viața sălbatică. Acolo unde s-au practicat până în prezent aceste forme non-invazive de utilizare a terenului ar trebui să se permită continuarea utilizării lor, atâta timp cât peisajul rămâne intact și nu sunt ridicate garduri.

Privind în perspectivă:

Munca de teren a echipei ConnectGREEN și observațiile

© Martin Strnad, CZ Nature Conservation Agency

▲ Peisaj din Carpații Occidentali.

făcute cu privire la dezvoltările în curs din zona pilot Carpații Occidentali au confirmat încă o dată necesitatea de a lua în calcul cerințele de conectivitate ecologică în planurile de dezvoltare teritorială. Având în vedere viteza cu care se extind orașele și infrastructura de transport, eșecul conservării ultimelor coridoare de migrație neîntrerupte din regiune reprezintă o amenințare

existențială pentru micile populații de carnivore mari din Cehia. Activitatea din ultimii trei ani a demonstrat, încă o dată importanța includerii considerentelor de habitat în primele etape ale unui proces de amenajare a teritoriului - nevoia de a reveni la subiect mai târziu se poate dovedi foarte costisitoare, poate provoca întâzieri mari și necesită mult mai multă muncă pentru toți actorii implicați.

DE REȚINUT!

În toamna anului 2020, experții în conservarea naturii slovaci, cehi și polonezi au sărbătorit nașterea de pui în două haite de lupi din munții Javornik și munții Beskydy silezieni.

„Lupii au început să se întoarcă în Republica Cehă în anii 1990, mai întâi în Munții Carpați, la granița cu Polonia și Slovacia. Inițial, erau indivizi solitari, dar acum, după mai bine de 20 de ani, există o familie de lupi cu pui”, spune Michal Bojda de la Hnutí DUHA, care monitorizează carnivorele mari din Republica Cehă.

Pentru haita de lupi din munții Beskydy, aceasta este prima dată când au pui. Pentru animalele din partea cehă a munților Javorniks, este a doua oară. De ce acum? Potrivit lui Bojda, acest lucru se datorează situației actuale a lupilor din Slovacia. Până în 2009, nu existau cote de vânatoare, iar lupii erau vânați în țară neîntrerupt. Când au fost introduse în cele din urmă cote, acestea erau foarte mari. Numărul raportat de lupi vânați a fost de aproximativ 150 pe an. Cu toate acestea, în 2013, vânătoria de-a lungul frontierelor de stat și în siturile Natura 2000 a fost interzisă și a fost introdusă obligația ca fiecare lup vânat să fie examinat

de experții statului în conservarea naturii. În ciuda unei cote de 80 de exemplare, vânătorii au raportat doar 27 de lupi împușcați în acel sezon.

„Când se vânau sute de lupi în Slovacia, familiile de lupi nu au avut șansa să migreze și să se răspândească pe teritoriul nostru”, spune Bojda. Deși situația s-a îmbunătățit semnificativ în ultimii ani, aceasta este încă departe de a fi ideală. Zonele desemnate în care lupii se bucură de protecție sunt prea mici în comparație cu teritoriul în care se mișcă în mod normal haitele de lupi. De exemplu, haita transfrontalieră „Boemia-Slovacia” este protejată în jurul bârlogului său de pe creasta munților Javornik, dar atunci când se aventurează mai departe în văi, membrii săi pot fi vânați. Mamiferele din munții Beskydy silezieni, care migrează prin trei țări - Polonia, Slovacia și Republica Cehă - se confruntă cu o amenințare similară. *“Ne temem că unul sau ambii părinți pot fi împușcați de vânători, iar în această situație puii rămași pot fi o pradă mai ușoară, exact ca oile insuficient protejate”,* spune Bojda.

Întoarcerea lupilor în Republica Cehă este posibilă doar pe rutele de migrație rămase între zonele muntoase de pe ambele părți ale frontierei. Conservarea lor continuă este esențială, în special în PLA Kysuce, unde rute de migrație rămase sunt singurele

prin care carnivorele mari, în special lupul și râsul, se pot deplasa încă între Slovacia, Polonia și Republica Cehă. *„Numărul urșilor crește în Slovacia, dar asta nu se întâmplă și în Republica Cehă. Credem că aceasta este tocmai consecința deteriorării permeabilității țării”,* spune Bojda.

Peter Drengubiak de la Administrația PLA Kysuce atrage atenția asupra acestei probleme. Terenul natural din PLA Kysuce este împărțit în fragmente mici de drumuri, căi ferate și așezări, dintre care doar puțini îndeplinesc încă nevoile teritoriale ale carnivorelor mari.

„Este aproape imposibil să preveniți activitățile de construcție în coridoare ecologice situate în afara ariilor strict protejate. [...] nu numai zonele protejate în care apar carnivorele mari sunt importante pentru protecția lor, ci și „conexiunile” - coridoarele ecologice dintre ele, care asigură o deplasare genetică de neînlocuit”, întreabă Drengubiak.

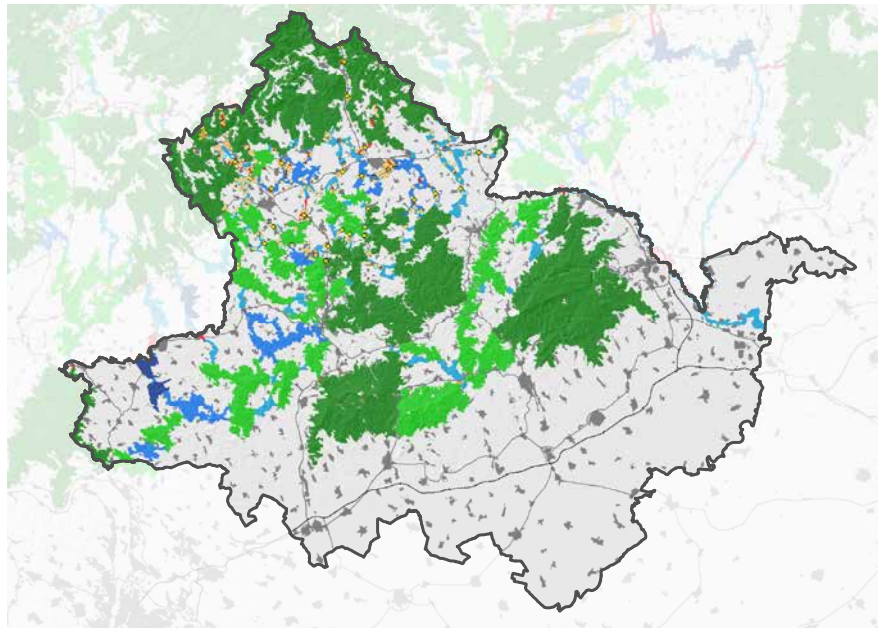
Conservarea pe termen lung a coridoarelor ecologice identificate în timpul proiectelor ConnectGREEN și TRANSGREEN este esențială pentru asigurarea supraviețuirii carnivorelor mari din zonă. Astfel vom asigura faptul că noii pui de lup născuți în primăvară vor fi urmați de mulți alții în anii următori.

ZONA PILOT 4:

PARCUL NAȚIONAL BÜKK (UNGĂRIA) / ZONA DE PEISAJ PROTEJAT CEROVINÁ VRCHOVINA (SLOVACIA)

Prezentare generală:

A patra zonă pilot a proiectului ConnectGREEN este situată în Carpații de Vest, la granița dintre Ungaria și Slovacia, care susține un regat vegetal și animal extrem de bogat, datorită climatului unic al zonei și a terenului său neobișnuit de variat. Secțiunea nordică a zonei pilot este formată din zona peisagistică protejată Cerová vrchovina din Slovacia: care se întinde pe 16 771 de hectare, teritoriul său este acoperit predominant de flora panoniană, care îl deosebește de restul Slovaciei. Secțiunea nordică, mai alpină a PLA, găzduiește populații viabile ale tuturor celor trei specii de carnivore mari europene, în timp ce

ECOLOGICAL NETWORK AND MIGRATION BARRIERS IN THE CEROVA VRCHOVINA - BÜKK

Ecological network

Favorable and suitable habitat

- continuous favorable area
- other suitable area

Critical zones

- critical connectivity sector
- critical connectivity area

Movement/migration zones

- linkage area
- corridor
- stepping stone

Mapped barriers

- ▲ fences
- railways
- ◆ roads
- non-forest areas
- waterways
- built-up areas

Main barriers

- motorway
- primary road
- settlement

© VLKOVÁ, K., ZÝKA, V., ROMPORTL, D.
VÚKOZ, v.i., Průhonice, CZ, 2021

Source of data:
SNC SK, SEA SK, SPECTRA,
CEEweb, SZIU HU

0 10 20 km

partea de mijloc, care este traversată de drumul rutier I/16 de clasa I și de viitoarea autostradă R2, acționează doar ca o zonă tranzitorie pentru carnivore mari. În sud, experții au confirmat prezența permanentă a lupilor și au înregistrat apariții de urși. Coridoarele de migrație care funcționează încă peste graniță, către parcurile naționale Bükk, Aggtelek și Duna-Ipoly din Ungaria, asigură faptul că aceasta este zona din țară cu cea mai mare probabilitate de a întâlni carnivore mari. Direcția Parcului Național Bükk gestionează 884 736 hectare, dintre care 43 169 ha formează parcul național, în timp ce restul este împărțit în 9 rezervații de protecție a peisajului, 14 zone de conservare a naturii și 39 de monumente naturale.

Muncă de teren în Parcul Național Bükk și Cerová vrchovina:

În partea maghiară a zonei pilot, echipa, susținută de Direcția Parcului Național ASP

Bükk și Asociația Grupului de Cercetare a Mamiferelor Bükk, a folosit modelarea efectuată cu date colectate anterior ca să desemneze zonele de monitorizare cele mai potrivite pentru a furniza informații cruciale cu privire la rutele animalelor sălbatice migratoare. Metodele folosite pe teren au constat în metode de secționare liniară, camere video cu senzori de mișcare, monitorizare acustică și evaluarea datelor primite de la terți, cum ar fi incidentele rutiere din care a rezultat decesul animalelor. Pe jumătatea slovacă a zonei pilot, cartarea a fost realizată de experți locali, care au încercat să verifice permeabilitatea coridoarelor de migrație identificate anterior în modelarea digitală.

Provocări:

Una dintre cele mai importante surse de conflict om-animale sălbatice din această zonă pilot este reprezentată de autostrăzi, în special noul segment aflat în prezent în construcție al

autostrăzii M30 care leagă Miskolc de Košice și autostrada R2 de la Trenčín la Košice. Autostrada, odată finalizată, va fi situată la granița bioregiunilor panonice și alpine și este posibil să afecteze în mod semnificativ migrarea carnivorelor mari din Slovacia în Ungaria, dacă nu sunt implementate măsuri adecvate de atenuare. În afară de drumurile intens utilizate, numărul tot mai mare de garduri ridicate în întregul peisaj devine o amenințare crescândă pentru permeabilitatea ecologică a zonei.

Stabilirea de parteneriate:

Munca de teren a fost însoțită de eforturi de cooperare cu factorii interesați locali din zona pilot pentru a convinge publicul larg despre importanța conectivității ecologice pentru o conservare eficientă a biodiversității. Echipa s-a angajat, de asemenea, în discuții directe cu autoritățile locale relevante și factorii de decizie

Speciile de mamifere înregistrate în întreaga zonă pilot (SK-HU) au inclus:

Lup cenușiu	Viezure
Urs brun	Mustelide (în Ungaria): nevăstuici, dihori și nurci
Cerb roșu	Mustelide (în Slovacia): Jder de pin european, jder de fag
Căprioară	Pisică sălbatică
Căprioare europene	Vidră eurasiatică
Vulpe roșie	Iepure de câmp
Mistreț	

© Edina Dancsókné Förs

▲ Peisaj din Cserhát de Est (zona de piesaj protejată).

© Barbara Immerova

▲ Vedere asupra unei văi din PLA Cerova Vrchovina.

Proiectul ConnectGREEN la un eveniment public din Ungaria. ▶

▼ Un teren împrejmuit în PLA Cerova Vrchovina.

© Barbara Immerova

© CEEweb

și i-a implicat în elaborarea unui plan de acțiune cu măsuri care urmează să fie puse în aplicare în zona pilot ca urmare a activității desfășurate în cadrul ConnectGREEN. În secțiunea maghiară a zonei pilot, reprezentanții partenerului de proiect Universitatea MATE s-au întâlnit cu numeroși primari pentru a discuta despre nevoile și provocările lor pe viitor și au căutat împreună soluții comune care să favorizeze atât oamenii, cât și fauna locală.

În partea slovacă a zonei pilot, **Metodologia ConnectGREEN privind identificarea coridoarelor ecologice** s-a dovedit o resursă foarte valoroasă, salutată de mulți factori interesați întâlniți în cursul proiectului. Aceasta a permis punerea în aplicare a unor măsuri importante pe care altfel autoritățile în cauză nu ar fi avut timp sau resurse să le identifice, exploreze și testeze. Alături de alte

rezultate ale proiectului, Metodologia oferă informații și argumente valoroase pentru apărarea intereselor protecției naturii în amenajarea teritoriului.

Privind în perspectivă:

Monitorizarea în cadrul ConnectGREEN a confirmat faptul că carnivorele mari se întorc în Ungaria prin Slovacia - în timp ce un succes major în conservare ar necesita și pregătirea adecvată a cetățenilor din comunitățile locale, a silvicultorilor, a vânătorilor, a fermierilor, precum și a managerilor parcurilor naționale din zonă. Este necesară o colaborare strânsă pentru a asigura o coexistență armonioasă pe viitor. ConnectGREEN a făcut un pas important în acest sens prin identificarea coridoarelor ecologice care traversează zona pilot. Acestea trebuie să li se asigure o protecție mai mare și să fie integrate în planificarea spațiului pentru a asigura conservarea lor pe termen lung.

DE REȚINUT!

În prima jumătate a anului 2020, un grup de studenți de la Universitatea MATE din Ungaria (partener ConnectGREEN) a dezvoltat un plan complex de protecție și dezvoltare a peisajului, care s-a axat pe dezvoltarea a 10 sate din regiunea nordică Bükk, în așa fel încât să țină cont de migrația și nevoile de habitat ale carnivorelor mari care trăiesc în vecinătate. Într-adevăr, până în secolul al XX-lea, urșii, lupii, râsul și șacalii aurii au cutreierat în mod natural dealurile, văile și părțile montane ale regiunii. Dispariția lor este o relativ recentă, lupul și ursul, de exemplu, au fost vânați până la dispariție doar în cursul secolului trecut. Astăzi, însă, aceste carnivore se întorc treptat, iar haite de lupi și câțiva urși bruni se ascund în Parcul Național Bükk pentru iarna anului 2020/21 și câteva apariții ale râsului au fost confirmate.

O parte din planul de dezvoltare și protecție a peisajului realizat

de studenți a prevăzut creșterea gradului de conștientizare ecologică a oamenilor care locuiesc în zona studiată. Pentru a evalua atitudinea generală a localnicilor față de carnivorele mari, studenții au elaborat un chestionar care urmărea să stabilească nivelul și calitatea cunoștințelor lor despre carnivorele mari, indiferent dacă le este teamă de ele și dacă știu cum să procedeze când văd sau dau peste unul accidental.

Chestionarul a constat în 88 de întrebări și a fost completat de 37 de respondenți. Rezultatele au arătat că peste 50% dintre intervievați nu știau că aceste animale sunt prezente în regiune. Majoritatea respondenților ar recunoaște cele patru carnivore mari, dar nu ar fi capabili să diferențieze sunetul și amprenta lupului de cea a râsului sau a șacalului auriu.

Majoritatea respondenților au indicat că nu au idee ce să facă dacă întâlnesc aceste animale în sălbăticie, deși majoritatea au considerat că în anumite situații ar putea fi periculoase. Aproximativ 90% dintre

respondenți au indicat că nu au văzut niciuna dintre cele patru specii în vecinătatea caselor lor, dar 42% dintre respondenți aveau cunoștințe sau rude care văzuseră carnivore mari în cartierul lor.

Aproximativ 50% dintre cei intervievați au considerat prezența lupilor și a urșilor un aspect pozitiv. Totuși, mulți au indicat că se tem de urși. Majoritatea oamenilor au considerat prezența șacalilor aurii în zonă un lucru rău, însă mai bine de jumătate dintre respondenți au avut o atitudine pozitivă față de râs. În ceea ce privește locul din care își iau informațiile, cea mai mare parte a persoanelor interievate au indicat internetul (30%), televiziunea (19%) sau alte persoane (25%).

Analizând rezultatele chestionarului, studenții au ajuns la concluzia că ar fi important să conștientizeze și să informeze oamenii despre prezența carnivorelor mari în regiune și să încurajeze locuitorii să nu le vadă ca pe o potențială amenințare, ci mai degrabă ca o parte organică a mediului lor natural.

EVIDENȚIEREA ACTIVĂ ȘI COLABORAREA CU ALTE PROIECTE ȘI ENTITĂȚI

ConnectGREEN nu este un proiect singular, ci este construit pe rezultatele altor proiecte. Acesta oferă propriile descoperiri și instrumente inițiativelor în curs și proiectelor ce vor urma.

Au fost integrate rezultatele următoarelor proiecte:

- » Programul transfrontalier Austria - Slovacia a finanțat **Proiectul de coridoare Alpi-Carpați** (2009-2012).
- » Proiectul Programului de Cooperare Transnațională pentru Europa de Sud-Est **Carpați BioREGIO** (2011-2013).
- » Proiectul Programului Transnațional Dunărea **TRANSGREEN** (2017-2019).

Colaborare extinsă cu proiecte și entități din întreaga Europă, printre care:

- » **Convenția Carpatică** este un partener foarte important al ConnectGREEN. Partenerii ConnectGREEN au participat la reuniunile de punere în aplicare a Convenției Carpatice pentru a se pregăti de cea de-a 6-a conferință a părților (COP6), în grupul de lucru dedicat întâlnirilor privind biodiversitatea și COP6 în sine. Părțile Convenției au adoptat **Planul internațional de acțiune privind conservarea carnivorelor mari și asigurarea conectivității ecologice în Carpați** a cărui dezvoltare a fost puternic susținută de ConnectGREEN și au

© Jaroslav Slašťan (SNC SR)

acceptat **Metodologia privind identificarea coridoarelor ecologice din țările Carpatice prin acceptarea carnivorelor mari ca specii umbrelă.**

- » Prin munca noastră privind rețelele de arii

protejate, a fost stabilită o strânsă cooperare cu Proiectul Interreg Europa Centrală **Centralparks**. Obiectivele comune ale celor două proiecte au fost consolidarea Rețelei Ariilor Protejate din Carpați (CNPA), consolidarea

capacității profesioniștilor din ariile protejate pe tema conectivității ecologice și cea de-a treia conferință CNPA din septembrie 2021. Mai mult, împreună cu Convenția Carpatică, cele două proiecte au pregătit două sesiuni comune la

Săptămâna europeană a orașelor și regiunilor și la Săptămâna verde europeană.

» Programul transnațional Interreg Dunăre **DaRe to Connect** și ConnectGREEN au împărțășit un subiect similar - conectivitatea ecologică. Activitatea DaRe to Connect s-a axat pe Centura Verde a Europei. Partenerii de proiect din ambele proiecte au împărțășit cunoștințe și experiențe în cadrul mai multor evenimente.

» Proiectul transnațional Interreg Dunăre **SaveGREEN**: ConnectGREEN a colaborat prin transmiterea metodologiei către partenerii proiectului SaveGREEN care, la rândul lor, au adaptat-o și rafinat-o pentru modelarea coridoarelor ecologice în zonele lor pilot și pentru a dezvolta un sistem de monitorizare care să detecteze/identifice

conectivitatea structurală și funcțională.

» ConnectGREEN a colaborat cu echipa **Proiectului UELifeLargeCarnivores** și a utilizat sinergii pentru a oferi recomandări în ceea ce privește monitorizarea carnivorelor mari și reducerea conflictelor om-faună sălbatică. De asemenea, cele două proiecte au organizat vizite de presă conexe pentru a maximiza rezultatele și a oferi o imagine completă a nevoilor speciilor (inclusiv pentru deplasările pe distanțe mari), precum și modalități de îmbunătățire a coexistenței cu acestea. **Planul internațional de acțiune privind conservarea carnivorelor mari și asigurarea conectivității ecologice în Carpați** a fost dezvoltat în colaborare de cele două proiecte, care și-au unit forțele pentru a maximiza angajamentul factorilor de decizie la nivel ministerial.

» Proiectul Interreg Europa Centrală **BeechPOWER** se concentrează pe gestionarea pădurilor de fag din Patrimoniul Mondial din Europa, care reprezintă zone importante pentru carnivorele mari, și beneficiază de sprijin pentru metodele de implicare a părților interesate, testate de echipa ConnectGREEN.

Nu în ultimul rând, ConnectGREEN a stabilit cooperarea cu **Rețeaua alpină a zonelor protejate** (ALPARC), **Rețeaua Ariilor Protejate din Carpați, Danubeparks și Parks Dinarides** pentru îmbunătățirea identificării coridoarelor ecologice și a gestionării acestora. În toate regiunile, conectivitatea ecologică este un subiect fierbinte; schimbul de cunoștințe a avut o mare importanță. Mai multe schimburi de acest tip au avut loc în cadrul Conferinței internaționale **Zone protejate - pietre de temelie pentru conectivitatea ecologică în Carpați și în afara acestora**, din septembrie 2021.

DINCOLO DE CONNECTGREEN

Rezultatele ConnectGREEN oferă instrumente valoroase pentru îmbunătățirea conectivității ecologice în zonele montane. Cu toate acestea, intensificarea fragmentării peisajului este în directă contradicție cu principiile durabilității și există o nevoie urgentă de acțiune atât la nivel european, regional (carpatic), cât și la nivel național.

Scopul general al infrastructurii verzi din perspectiva conservării biodiversității este să **contribuie la conservarea speciilor, habitatelor și ecosistemelor relevante**,

cu accent pe prioritățile naționale și regionale. Astfel, prioritățile ar fi:

- » Să îmbunătățească siturile existente,
- » Să le mărească suprafața,
- » Să creeze mai multe situri, apoi să intensifice conectivitatea,
- » Să creeze noi coridoare ecologice (Grupul de lucru pentru infrastructură verde 2011 - *Green Infrastructure Working Group 2011*).

Pe scurt, **Mai bine> Mai mare> Mai mult> Mai conectat.**

Creșterea conectivității ajută, dar mai întâi trebuie să existe situri de înaltă calitate pentru a vă conecta. Desigur, această ierarhie trebuie adoptată în mod flexibil, pentru a se potrivi circumstanțelor particulare din fiecare caz. În mod clar, abordarea cea mai potrivită într-un peisaj agricol fragmentat de joasă altitudine va fi foarte diferită de cea dintr-un peisaj de munte, cu blocuri de habitate mai mari și mai apropiate.

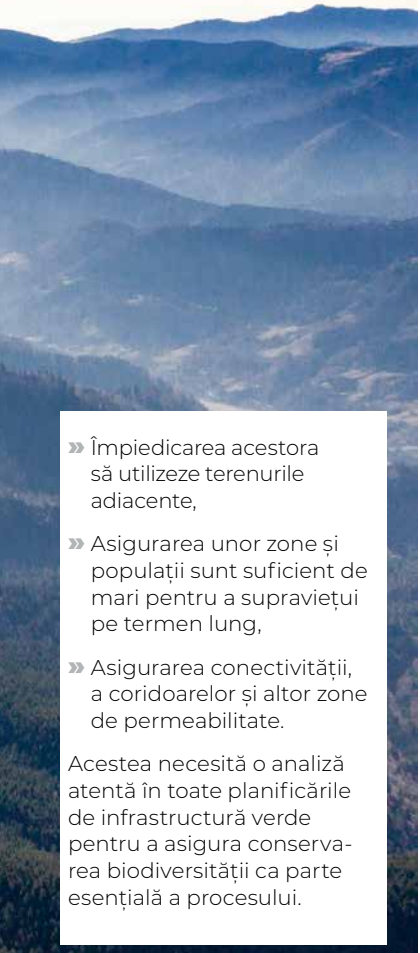
Deoarece infrastructura verde se ocupă de peisaje întregi și mai multe situri,

și nu doar de locații individuale, aceasta se bazează puternic pe teoria rețelelor ecologice și pe ecologia peisajului pentru a lua în considerare modul în care ar trebui abordată și proiectată conservarea biodiversității.

Abordarea de tip "rețea ecologică" presupune o serie de **potențiale măsuri**:

- » Protejarea habitatelor/ populațiilor existente de specii,
- » Menținerea și/sau restabilirea stării lor favorabile (calitate),

ConnectGREEN face apel atât la factorii de decizie, cât și la cei care implementează:

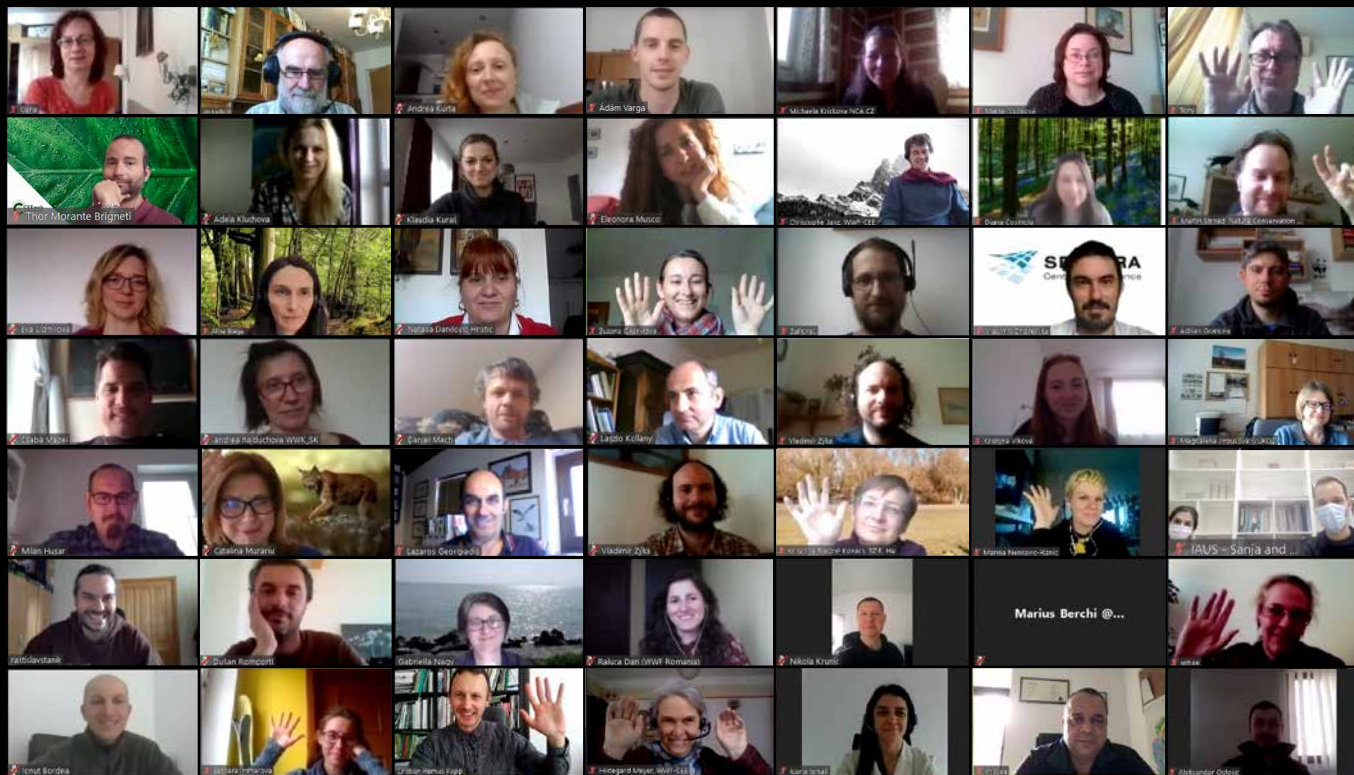
- » Împiedicarea acestora să utilizeze terenurile adiacente,
- » Asigurarea unor zone și populații sunt suficient de mari pentru a supraviețui pe termen lung,
- » Asigurarea conectivității, a coridoarelor și altor zone de permeabilitate.

Acestea necesită o analiză atentă în toate planificările de infrastructură verde pentru a asigura conservarea biodiversității ca parte esențială a procesului.

- » Să furnizeze și să activeze resursele financiare adecvate pentru implementarea abordărilor integrate în planificarea teritorială și dezvoltarea infrastructurii ecologice. În politicile de investiții publice, inclusiv fondurile structurale ale UE, este necesar să se acorde prioritate abordărilor integrate care vizează o dezvoltare echilibrată, armonizarea intereselor de protecția mediului și o mai bună planificare a teritoriului.
- » Să promoveze crearea și finanțarea măsurilor de consolidare a capacității pentru a împuternici factorii interesați să participe în mod eficient la procesele de planificare teritorială, inclusiv la proiectarea corespunzătoare a Termenilor de

Referință ai evaluărilor de impact, să supravegheze lucrările de construcție și să aibă un cuvânt de spus în privința rezultatelor, cum ar fi adaptarea amplasamentului și a designului proiectelor de infrastructură.

- » Să încurajeze ajustări ale instrumentelor legislative naționale pentru a evita/minimiza fragmentarea coridoarelor ecologice și a siturilor Natura 2000, în ton cu recomandările elaborate în cadrul proiectului ConnectGREEN împreună cu experții în planificatoare teritorială.
- » Să susțină integrarea coridoarelor ecologice în planificarea teritoriului pentru a găsi cele mai bune soluții pentru armonizarea nevoilor de dezvoltare cu biodiversitatea la nivel de planificare, construcție, exploatare și întreținere.
- » Să sublinieze nevoia unui proces de planificare teritorială durabilă prin modificarea, acolo unde este necesar, a politicilor și legilor relevante, în special a celor legate de conservarea naturii și de planificarea teritorială, de ex. privind identificarea și asigurarea funcționalității coridoarelor ecologice.
- » Să sprijine promovarea unui cadru trans-sectorial și armonizat la nivel supranațional, care să poată oferi o bază solidă pentru rețele ecologice eficiente și funcționale pe termen lung în regiunea Carpatică.
- » Să atragă atenția asupra necesității de a investi în întreținerea coridoarelor ecologice și în măsurile de atenuare a impactului, care durează mult după finalizarea fazei de construcție, pentru a asigura coerența și funcționalitatea acestora
- » Să recunoască importanța unei cooperări mai strânse între rețelele de arii protejate, care să faciliteze activitățile comune pentru protecția și restaurarea biodiversității și a conectivității ecologice în regiunea Carpatică.

VĂ MULTUMIM PENTRU INTERES ȘI
CONTRIBUȚII. RĂMÂNEM CONECTAȚI!

echipa ConnectGREEN

ConnectGREEN DTP2-072-2.3

Restaurarea și gestionarea coridoarelor ecologice din munți ca infrastructură verde în bazinul Dunării

Parteneri de proiect

România: WWF România (partener lider) · Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare Teritorială Durabilă Urbană · Administrația Parcului Național Piatra Craiului

Austria: WWF Europa Centrală și de Est

Republica Cehă: Agenția pentru conservarea naturii din Republica Cehă · Institutul pentru Amenajarea Peisajului și Grădinărit Ornamental Silva Tarouca

Ungaria: CEEweb pentru Biodiversitate · Universitatea Maghiară pentru Agricultură și Științe ale Vieții (fosta Universitate Sfântul Ștefan)

Slovacia: Agenția de mediu a Republicii Slovace · Agenția de

stat pentru conservarea naturii din Republica Slovacă · Universitatea Tehnologică din Bratislava - SPECTRA Centrul de excelență al UE

Serbia: Institutul de Arhitectură și Planificare Urbană și Spațială a Republicii Sârbe · Parcul Național Djerdap

Parteneri strategici asociați

Republica Cehă: Ministerul Mediului din Republica Cehă · Ministerul Dezvoltării Regionale din Republica Cehă

Ungaria: Directoratul Parcului Național Bükk

România: Ministerul Mediului din România

Serbia: Ministerul Protecției Mediului din Republica Serbia

Slovacia: Ministerul Transporturilor și Construcțiilor din Republica Slovacă

Ucraina: Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale din Ucraina

Austria: Danubeparks – Rețeaua de Arii Protejate a Fluviului Dunărea

Franța: Rețeaua de Arii Protejate din Munții Alpi – ALPARC

Muntelegru: Parks Dinarides – Rețeaua de arii protejate din Alpii Dinarici

Zone pilot

1. Parcul Național Piatra Craiului - Parcul Natural Bucegi (România)
2. Munții Apuseni-Carpații de Sud- Vest (România) / Parcul Național Djerdap (Serbia)
3. Carpații Occidentali (Republica Cehă - Slovacia)
4. Parcul Național Bükk (Ungaria) / Zona peisagistică protejată Cerová vrchovina (Slovacia)

Proiect cofinanțat de fondurile Uniunii Europene (FEDR, IPA)

Buget total:: 2,603,415.83 Euro

Contribuția FEDR: 2,040,010.84 Euro

Contribuția IPA: 172,892.55 Euro